

BoonBerichten

Mededelingen en berichten van het Louis Paul Boon Genootschap
Nummer 138, april 2020

Van Jan Louies ontvingen we een heel persoonlijke en dierbare herinnering aan Jacquy De Pauw, die we hierbij graag publiceren. Hij leverde er de onderstaande foto bij, van carnaval 2006: "Jacquy was Panamarenko en ik zijn vrouw". Het gemis blijft groot. Kunstenaar Frans De Vree, maker van het beeldje van Ondineke, is op 13 maart jl overleden; we schetsen in dit Boonbericht een kort portret van hem.

DE EEUWIGE BERGEMEERSEN

Wij hebben veel gelachen te samen, Jacquy, ik en de rest van ons vriendenkringetje. Ons tranen gelachen in de legendarische Gele Limonade, waar we tussen die tranen door ook de wereld een klein beetje veranderd hebben. Ons soms letterlijk gerold van 't lachen, een paar keer over een cafévloer en eens tussen de zitplaatsen van de Aalsterse stadsschouwburg De Werf.

Het volkscafé en de cultuurtempel... Jacquy voelde zich in beide evengoed thuis. Toch was toogpraat, en bij uitbreiding simplistische redeneringen op de (a)sociale media, hem een doorn in het oog. Hij kon niet tegen bekrompenheid, onverdraagzaamheid, plat populisme, niet tegen het zoeken van zondebokken om het eigen gelijk goed te praten; in de wereld niet en niet in ons kleine wereldje, het provinciestadje Aalst. Daarover ging het steeds weer in zijn blog 'Door het oog van De Pauw'.

Maar hij was niet verzuurd, het was scherp wat hij zei en schreef, maar geen azijn, 't was malse geuze.

We hebben veel gelachen, samen...

Misschien had het besluit van zijn epistel soms een bittere afdrank, gelijk ons Patersvatje van Affligem in café 't Vredeplein of een Witkap Stimulo in Den Babbelaer: iets dat blijft hangen om je scherp te houden.

Jacquy groeide op in Aalst in de Bergermeersen, een buurt in het volkse stadsdeel Mijlbeek. Daar is hij altijd fier over gebleven en hij schaamde zich dan ook niet over de Mijlbeekse tongval van zijn Aalsters, dat bij wijlen toch wat afweek van mijn stads-Aalsters. Zich goed voelen in die lokale verankering en tegelijkertijd een blik op de wereld hebben was eigen aan Jacquy.

Hij leverde dan ook steevast en met enthousiasme een stem voor een van de marionetten van het poppentheater De Benje van Richaar, een bende met een fantastisch Shakespeare-repertoire in het Aalsterse dialect. Jacquy zag er naar uit, naar het volgende stuk, Hamlet. Zijn stem zal er niet meer bij zijn, of hoogstens als de nagalm van het keelgeluid van de geest van Hamlets vader, ergens in een wereld die toch niet bestaat.

Ooit, zowat een vierde van een eeuw geleden, schreef hij in de poëzie van mijn dochttertje als antwoord op de voorgedrukte vraag 'Wat wil je later worden?': 'Een oud peken'. Een oud mannetje. Het zal niet zijn, ten ware Jacquy ergens in de Eeuwige Bergemeersen blijft rondswalen.

Jan Louies

FRANS DE VREE (1934 - 2020)

Beeldend kunstenaar Frans De Vree, maker van het Ondineke-standbeeld, is op 13 maart overleden. De afscheidsplechtigheid was wegens het coronavirus in intieme kring. Frans De Vree werd 85 jaar oud.

De jeugd van Frans, geboren in Aalst, werd getekend door de Tweede Wereldoorlog. Toen laagvliegende Duitse bommenwerpers aan het begin van de Tweede Wereldoorlog in Antwerpen dood en vernieling zaaiden, bevond Frans zich als kind van binnenvaartschippers op zesjarige leeftijd in de Scheldestad bij zijn grootouders.

Frans liep vanaf 1949 school in het Vrij Technisch Instituut en volgde er tot 1953 de opleiding metaalbewerking-kunstsmed en lastechnieken.

Ondineke in de rouw

Foto bezorgd door Erik De Vree, de oudste zoon van Frans

Toen Frans een vacature zag bij de politie, stelde hij er zich kandidaat, waarna hij agent werd bij de Aalsterse politie. Tijdens zijn politieloopbaan zag Frans veel leed, wat voor hem een inspiratiebron was voor zijn kunstwerken.

Aanvankelijk maakte Frans abstracte werken, maar later schakelde hij over naar expressionistisch werk met verwijzingen naar het surrealisme. Veel van zijn beelden lijken onnatuurlijke wezens zonder ogen, die gekenmerkt zijn met open mond en wijd open-gesperde neusgaten.

Twee bekende werken van Frans, De Vermoorden en Ondineke, zijn vandaag in Aalst terug te vinden.

'De Vermoorden' maakte Frans voor twee agenten, Luc Schamp en Patrick Lanckman, die neergeschoten werden aan de Colruyt in 1992. Het werk ligt in een glazen kast in de inkomhal van het politie-commissariaat.

Op vraag van schepen van Cultuur Gracienne van Nieuwenborgh en Karel Baert ontwierp Frans in 1995 het koperen standbeeld 'Ondineke', ter ere van Louis Paul Boon. Ondineke is het hoofdpersonage uit de romans *De Kapellekensbaan* (1953) en *Zomer te Ter-Muren* (1956). De Vree had zich voor het standbeeld gebaseerd op Boons beschrijving in het boek *Zomer te Ter-Muren*. Het standbeeld werd op 13 mei 1995 onthuld, bij de kapel van Onze-Lieve-Vrouw Ter Muren in Erembodegem. Boon had zelf gewild dat het standbeeld daar kwam, hij had er zelf immers de laatste 25 jaar van zijn leven gewoond.

In 1999 werd het oorspronkelijke standbeeld van Ondineke vervangen door een bronzen replica, gegoten door Jo Van Geert, omdat deze beter bestand zou zijn tegen vandalisme. Het oorspronkelijke koperen beeld verhuisde naar het Stedelijk Museum.

In 2001 werd het standbeeld van Ondineke aan de Kapellekensbaan beschadigd. De vlechtjes van het standbeeld werden afgebroken en men had getracht het standbeeld omver te trekken. Het beeld moest hersteld worden en werd op 15 mei 2002 terug op haar sokkel aan de Kapellekensbaan geplaatst. Toen Ondineke een tweede keer slachtoffer werd van vandalisme en daarbij een armpje verloor, besliste schepen Gracienne Van Nieuwenborgh om het beeld in september 2002 naar de binnenkoer van het stadhuis te verhuizen.

De bronzen replica van Ondineke is vandaag nog steeds te zien op de binnenkoer van het voormalige stadhuis, terwijl het oorspronkelijke beeld in het Stedelijk Museum te vinden is.

bron:

https://ajoinpedia.fandom.com/nl/wiki/Frans_De_Vree

Bekijk hier een korte film over deze Aalsterse kunstenaar: <https://vimeo.com/311092997>

BoonBerichten

De onregelmatig verschijnende BoonBerichten worden uitgebracht onder verantwoordelijkheid van het bestuur. Samenstelling en redactie: Erik van Veen

Bestuur:

Luckas Vander Taelen (voorzitter), Wim Dijkstra en Luc Geeroms (ondervoorzitters), Herman Verlint (secretaris), Erna De Ridder (nieuwsgaring), Erik van Veen (website en BoonBerichten) en Bert Ummelen.

De Erven Boon zijn adviseur van het bestuur.

Secretariaat:

Herman Verlint
Amsterdam
mail@lpboon.net

Bankrekening: BE36068200494781 t.n.v. L.P. Boon Genootschap, Oude Vismarkt 13, 9300 Aalst.